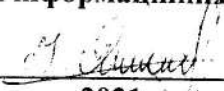

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ІМ. Б.
Д. ГАВРИЛИШИНА

ЗАТВЕРДЖУЮ:
 Декан факультету
 комп'ютерних інформаційних
 технологій
 Дивак М. П.
 « » 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

 Перший проректор
 М. І. Шинкарик
 « » 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
 Директор ІНЦІОТ
 С. В. Пятель
 « » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Політологія»
 ступінь вищої освіти – бакалавр
 галузь знань 12 «Інформаційні технології»
 спеціальність 124 «Системний аналіз»

освітньо-професійна програма – «Системний аналіз»

Кафедра філософії та політології

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	1	2	15	15	2	4	54	90	2
Заочна	1	2,3	4	2			84	90	3

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 12 «Інформаційні технології» спеціальності 124 «Системний аналіз», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 26. 05.2021р.)

Робочу програму склав канд. пол. н., доцент кафедри філософії та політології ЗУНУ Томахів В. Я.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії та політології протокол № 1 від 25.08. 2021 р.

Завідувач кафедри Т. В. Чолач

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 124 «Системний аналіз», протокол №__ від 2021_____ р.

Керівник групи забезпечення спеціальності Пасічник Р.М.

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Політологія»

1. Опис дисципліни «Політологія»

Дисципліна «Політологія»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів –3	галузь знань 12 «Інформаційні технології»	Статус дисципліни Дисципліна циклу нормативних Мова навчання Українська мова
Кількість залікових модулів – 3	спеціальність 121 «Інженерія програмного забезпечення»,	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2,3</i>
Кількість змістових модулів – 2	бакалавр	Лекції: <i>Денна – 15</i> <i>Заочна – 4</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15</i> <i>Заочна – 2</i>
Загальна кількість годин – 90		Самостійна робота: <i>Денна –54</i> <i>Заочна – 84</i> Індивідуальна робота : <i>Денна – 2</i> <i>Заочна –</i>
Тижневих годин – 6, з них аудиторних – 2		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «ПОЛІТОЛОГІЯ»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою дисципліни «ПОЛІТОЛОГІЯ» є вивчення сутності, історії, теорії і методології політичної діяльності і поведінки. Вміти орієнтуватися в основних світових політичних школах, концепціях і напрямках, знати і вміти давати характеристику українським політичним вченням, мати уявлення про сутність політичного життя та його взаємозв'язку з економікою, політичними відносинами і процесами, про об'єкт і суб'єкт політики, знати права людини і громадянина, суть і значення політичних систем і режимів у житті держави і суспільства, мати уявлення про процеси міжнародного політичного та економічного життя, сучасну геополітичну та геоекономічну обстановку, місце, роль і статус України в сучасному політичному світі, володіти навичками політичної культури, вміти застосовувати політичні знання в своїй професійній і громадській діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Завдання лекційних занять полягає у тому, щоб ознайомити студентів із головними методологічними питаннями політології, світовим досвідом та сучасним станом політичної діяльності в Україні; викладенні студентам у відповідності з програмою та робочим планом основних питань методології функціонування і розвитку політичних систем і політичних процесів; сформувати у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу „Політологія”.

Завдання практичних занять полягає у тому, щоб сформувати у студентів розуміння основних закономірностей, випадковостей та перспектив розвитку політичних подій, явищ, сформувати політичну свідомість та політичну культуру. засвоїти основні положення, зміст, сучасні досягнення політології в усьому її багатстві та різноманітності наукових спрямувань; навчитися використовувати політичні знання в своїй професійній та громадській діяльності; глибше засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях.

2.3 Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни «Політологія» для студентів спеціальності « Системний аналіз»:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянства України.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- Знання основних засад політології як науки, суті і значення політичних систем та режимів у житті держави і суспільства, мати уявлення про процеси міжнародного політичного життя, місце і роль України у ньому, орієнтуватися в основних світових політичних ідеологіях і їх напрямках, вміння застосувати політичні знання в своїй майбутній роботі та громадській діяльності.
- Знання загальних основ про функціонування політичного життя, форм взаємозв'язку політичного життя та розвитку сучасних інформаційних технологій, соціальних мереж, застосовувати широкий набір методів політології та комп'ютерних наук для аналізу суспільно-політичної життєдіяльності суспільства і особи, логічно мислити, самостійно аналізувати складні явища політичного і соціокультурного життя.
- Здатність застосовувати знання політології, що сприяють розвитку політичної культури, політичних цінностей та соціалізації особистості, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку політичного життя суспільства й уміння їх використовувати в професійній та соціальній діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни: «Філософія», «Історія та культура України».

2.5. Результати навчання:

- Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
- Розуміти та знати про загальні засади функціонування політичного життя, форм взаємозв'язку політичного життя та розвитку сучасних інформаційних технологій, соціальних мереж, застосовувати широкий набір методів політології та комп'ютерних наук для аналізу суспільно-політичної життєдіяльності суспільства і особи, логічно мислити, самостійно аналізувати складні явища політичного і соціокультурного життя.
- Вміти застосовувати знання політології, що сприяють розвитку політичної культури, політичних цінностей та соціалізації особистості, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку політичного життя суспільства й уміння їх використовувати в професійній та соціальній діяльності.

2. Мета і завдання дисципліни «ПОЛІТОЛОГІЯ»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою дисципліни «ПОЛІТОЛОГІЯ» є вивчення сутності, історії, теорії і методології політичної діяльності і поведінки. Вміти орієнтуватися в основних світових політичних школах, концепціях і напрямках, знати і вміти давати характеристику українським політичним вченням, мати уявлення про сутність політичного життя та його взаємозв'язку з економікою, політичними відносинами і процесами, про об'єкт і суб'єкт політики, знати права людини і громадянина, суть і значення політичних систем і режимів у житті держави і суспільства, мати уявлення про процеси міжнародного політичного та економічного життя, сучасну геополітичну та гео економічну обстановку, місце, роль і статус України в сучасному політичному світі, володіти навичками політичної культури, вміти застосовувати політичні знання в своїй професійній і громадській діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Завдання лекційних занять полягає у тому, щоб ознайомити студентів із головними методологічними питаннями політології, світовим досвідом та сучасним станом політичної діяльності в Україні; викладенні студентам у відповідності з програмою та робочим планом основних питань методології функціонування і розвитку політичних систем і політичних процесів; сформувати у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу „Політологія”.

Завдання практичних занять полягає у тому, щоб сформувати у студентів розуміння основних закономірностей, випадковостей та перспектив розвитку політичних подій, явищ, сформувати політичну свідомість та політичну культуру. засвоїти основні положення, зміст, сучасні досягнення політології в усьому її багатстві та різноманітності наукових спрямувань; навчитися використовувати політичні знання в своїй професійній та громадській діяльності; глибше засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях.

2.3 Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни «Політологія» для студентів спеціальності « Системний аналіз»:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- Знання основних засад політології як науки, суті і значення політичних систем та режимів у житті держави і суспільства, мати уявлення про процеси міжнародного політичного життя, місце і роль України у ньому, орієнтуватися в основних світових політичних ідеологіях і їх напрямках, вміння застосовувати політичні знання в своїй майбутній роботі та громадській діяльності.

- Знання загальних основ про функціонування політичного життя, форм взаємозв'язку політичного життя та розвитку сучасних інформаційних технологій, соціальних мереж, застосовувати широкий набір методів політології та компютерних наук для аналізу суспільно-політичної життєдіяльності суспільства і особи, логічно мислити, самостійно аналізувати складні явища політичного і соціокультурного життя.
- Здатність застосовувати знання політології, що сприяють розвитку політичної культури, політичних цінностей та соціалізації особистості, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку політичного життя суспільства й уміння їх використовувати в професійній та соціальній діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни: «Філософія», «Історія та культура України».

2.5. Результати навчання:

- Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
- Розуміти та знати про загальні засади функціонування політичного життя, форм взаємозв'язку політичного життя та розвитку сучасних інформаційних технологій, соціальних мереж, застосовувати широкий набір методів політології та компютерних наук для аналізу суспільно-політичної життєдіяльності суспільства і особи, логічно мислити, самостійно аналізувати складні явища політичного і соціокультурного життя.
- Вміти застосовувати знання політології, що сприяють розвитку політичної культури, політичних цінностей та соціалізації особистості, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку політичного життя суспільства й уміння їх використовувати в професійній та соціальній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни «ПОЛІТОЛОГІЯ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА

Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності

Поняття політики, причини та умови формування політичної сфери суспільного життя. Особливі, структура та функції політики, способи її типології.

Виникнення політології та етапи її формування. Сучасний розвиток політології у світі та Україні. Основні категорії політології. Її об'єкт, предмет, методи дослідження. Система політичних наук. Зв'язок політології з іншими суспільними науками. Структура та функції політології, її роль у забезпеченні суспільного прогресу.

Конституційні політичні права та свободи громадянина. Поняття політичної діяльності, її сутність, мотиви та засоби. Аспекти, рівні та форми політичної діяльності. Політична взаємодія та політичні відносини. Типологія політичної діяльності. Поняття та основні складові політичного процесу. Участь студентської молоді та підприємців у політичному житті України.

Література:

[1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 25, 28, 31, 36]

Тема 2. Історія світової та вітчизняної політичної думки

Витоки та основні етапи зарубіжної політичної думки. Політичні ідеї стародавнього Сходу. Політична думка Стародавньої Греції та Риму. Політико-релігійні погляди Середньовіччя. Політичні вчення епохи відродження та реформації. Н.Макіавеллі – фундатор світської політичної науки. Політична думка Нового часу.

Формування політичної думки в княжу добу історії України. Політичні ідеї періоду козаччини та гетьманської держави. Національне відродження і розвиток української політичної думки в ХІХ – початку ХХ ст. Українська політична думка після національно-визвольної революції 1917–1921 рр.

Література:

[1, 2, 3, 5, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 17, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 37]

Тема 3. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави.

Влада як суспільний феномен. Суб'єкти, об'єкти, джерела та ресурси політичної влади, методи її реалізації. Поняття та способи легітимації політичної влади.

Поняття політичної системи, її структура та функції. Концепції політичної системи Д. Істона, Г. Алмонда та К. Дойча. Політичні інститути, їх різновиди та роль в політичній системі суспільства. Теоретичні засади взаємодії політичної системи із середовищем. Політична система і

економічна (правова системи суспільства). Типологія політичних систем. Політична система сучасної України, проблеми її функціонування та реформування.

Поняття держави. Структура держави, її функції в політичній системі суспільства. Поняття «мінімальної держави». Різновиди форм держави. Правова, демократична та соціальна держава. Взаємодія державних органів та органів територіального та місцевого самоврядування. Україна як парламентсько-президентська республіка. Децентралізація держави – актуальна проблема реформування української державності.

Література:

[1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 23, 25, 26, 28, 30, 34, 35.]

Тема 4. Громадянське суспільство. Політичні партії, громадські об'єднання та рухи.

Поняття, основні принципи та інститути громадянського суспільства. Роль громадянського суспільства у становленні, підтримці та розвитку демократії та публічної політики. Нові форми громадянського суспільства, які появились під час Помаранчевої революції та Революції гідності. Роль соціальних мереж у функціонуванні регіонального та загальнонаціонального громадянського суспільства.

Партія як політичний інститут, її особливості у порівнянні з державою. Типологія політичних партій. Особливості сучасних політичних партій. Поняття європейської політичної партії. Політичні партії в сучасній Україні, їх різновиди та роль в політичному житті суспільства та держави. Партійні системи та їх типологія.

Поняття та різновиди громадських об'єднань та суспільних рухів, правові засади їх діяльності. Взаємодія громадських об'єднань з партіями та державними органами.

Література:

[1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 25, 26, 30, 34].

Тема 5. Політична еліта та політичне лідерство.

Поняття та сучасні концепції політичної еліти. Структура та функції політичної еліти. Типологія політичних еліт. Квазіеліта, протоеліта та контр еліта. Системна та антисистемна опозиція. Місце і роль політичної еліти в структурі національної еліти.

Поняття політичного лідерства та його типологія. Сутнісні ознаки національного лідерства. Політична еліта та політичне лідерство в сучасній Україні.

Література:

[1, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 28, 29, 34.]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ДЕМОКРАТІЇ.

Тема 6. Політичні режими. Особливості сучасної демократії.

Поняття політичного режиму. Критерії типології політичних режимів та їх основні різновиди. Сутнісні риси демократичного режиму, його загрози. Тоталітаризм: об'єктивні та суб'єктивні передумови. Авторитарний режим, його історичні та сучасні моделі. Прояви авторитаризму в політичному житті сучасної України. Вплив олігархічних груп на деформацію політичного режиму.

Історичні моделі та сучасні концепції демократії. Принципи та форми демократії. Вибори як основа політичної демократії. Різновиди виборчих систем. Засади парламентських та місцевих виборів в Україні. Парламентаризм в системі сучасної демократії. Хвилі демократизації в сучасному світі. Умови та шляхи розбудови та зміцнення демократії в Україні.

Література:

[1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 23, 25, 26, 27, 30, 31, 34, 35, 36.]

Тема 7. Основи етнонаціональної та міжнародної політики.

Поняття етносу, нації, національної меншини. Нації етнічні, політичні та змішані. Етнополітика, її суб'єкти, об'єкти та демократичні принципи. Різновиди етнополітики держави та етнонаціональних груп. Конституційні засади та реалії етнонаціональної політики сучасної української держави. Націоналізм, інтернаціоналізм та космополітизм. Демократичний та авторитарний (інтегральний) націоналізм в Україні. Причини прояву сепаратизму в Україні та проблеми консолідації нації.

Зовнішня політика держав та міжнародні відносини. Поняття геополітики, її основні концепції. Міжнародні урядові та неурядові організації. Демократичні засади функціонування ООН, Ради Європи, Європейського Союзу та ОБСЄ. Україна як асоційований член ЄС. Вступ у ЄС та НАТО як стратегічна мета України. Глобальні проблеми сучасності та світовий політичний процес. Україна як суб'єкт міжнародних відносин. Підтримка України світовою спільнотою у її конфронтації з Російською Федерацією.

Література:

[1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 29, 36]

Тема 8. Політико-ідеологічні системи та політична культура.

Поняття політичної свідомості, політичної ідеології та політичної психології. Функції політичної свідомості та ідеології. Політичний та ідеологічний плюралізм як важливі принципи функціонування сучасної демократії.

Поняття політичного руху. Світові політико-ідеологічні доктрини та рухи. Лібералізм як політико-ідеологічна доктрина. Політично-економічні

принципи лібералізму. Ліберальна ідеологія в Україні та її представники. Консерватизм як політико-ідеологічна доктрина та суспільно-політичний рух. Сучасний неоконсерватизм. Консервативні політичні партії в Україні. Комуністична та соціал-демократична ідеологія: програмні засади, теорія та практика. Комуністичні та соціал-демократичні партії в Україні.

Поняття політичної культури, її основні концепції. Структура, функції та типологія політичної культури. Поняття патріархальної, підданської та активістської політичної культури. Громадянська культура як основа функціонування та розвитку демократії. Політична культура сучасної України, її амбівалентний характер. Вплив революційних потрясінь в Україні 2004 та 2013-2014 рр. на формування основ активістської політичної культури.

Література:

[1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 22, 23, 28, 29, 36, 37.]

Тема 9. Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології.

Зміст та співвідношення понять політичне управління, політичне керівництво та політичний менеджмент. Суб'єкти та об'єкти політичного менеджменту, принципи його ефективного реалізації. Види політичного менеджменту. Етапи процесу підготовки та прийняття політичних рішень. Менеджмент виборчої кампанії. Організація управлінської діяльності в системі органів законодавчої та виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Партійний менеджмент. Особливості політичного менеджменту і комунікацій у кризових ситуаціях.

Поняття, функції і види політичного маркетингу. Суб'єкти, об'єкти та предмети політичного маркетингу. Методи та форми дослідження політичного ринку. Особливості державного політичного та партійного маркетингу. Маркетинг виборчого процесу, його основні кроки та функції.

Політичні технології, їх сутність та різновиди. Нормативні політичні технології та девіантні технології. Техніка виробництва подій та створення «інформаційних приводів». Різновиди технік: техніка довіри, відволікання уваги, створення «шумів», розуміння тощо. Засади іміджології. Стратегіями політичного маніпулювання. Політичне маніпулювання, його мішені та об'єкти.

Література:

[4, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 17, 22, 28, 31, 34]

4. Структура залікового кредиту дисципліни „ПОЛІТОЛОГІЯ”
денна форма навчання

	Кількість годин				
	Лекції	Семинарські заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА					
Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності.	2	2	5		Творчі завдання, есе.
Тема 2. Історія світової та вітчизняної політичної думки.	-	-	10	1	Творчі завдання, опитування, тести
Тема 3. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави.	2	2	5		Творчі завдання, опитування, тести, реферати.
Тема 4. Громадянське суспільства. Політичні партії, громадські об'єднання та рухи.	2	2	5		Творчі завдання, опитування, тести, реферати
Тема 5. Політичні еліти і лідерство.	2	2	5		Творчі завдання, опитування, тести, реферати
Змістовий модуль 2. ОСНОВИ ДЕМОКРАТІЇ					
Тема 6. Політичні режими. Особливості сучасної демократії.	2	2	5		Творчі завдання, опитування, тести, реферати
Тема 7. Основи етнонаціональної та міжнародної	2	2	5		Творчі завдання, опитування, тести,

політики.					реферати
Тема 8. Політико-ідеологічні системи та політична культура.	2	2	5		Творчі завдання, опитування, тести, реферати
Тема 9. Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології..	1	1	9	1	Творчі завдання, опитування, тести, реферати
Разом	15	15	54	2	

**4. Структура залікового кредиту дисципліни „ПОЛІТОЛОГІЯ”
заочна форма навчання**

	Кількість годин				
	Лекції	Семинарські заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА					
Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності.	2	2	9		Творчі завдання, опитування, тести
Тема 2. Історія світової та вітчизняної політичної думки.			10		
Тема 3. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави.			9		
Тема 4. Громадянське суспільства. Політичні партії, громадські об'єднання та рухи.			9		
Тема 5. Політичні еліти і лідерство.			9		
Змістовий модуль 2. ОСНОВИ ДЕМОКРАТІЇ					
Тема 6. Політичні режими. Особливості сучасної демократії.	2		9		
Тема 7. Основи етнонаціональної та міжнародної			9		

політики.					
Тема 8. Політико-ідеологічні системи та політична культура.			9		
Тема 9. Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології..			9		
Разом	4	2	84		

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття №1

Тема: Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності.

Мета: Розкрити сутність політики, її соціальні функції та проаналізувати причини й умови формування політичної сфери суспільного буття. Охарактеризувати особливості предмету, категоріального апарату та методів дослідження політичних явищ і процесів. Дослідити зародження та етапи розвитку політичної науки в світі та Україні, її соціальні функції та зростання ролі в умовах сучасного цивілізаційного процесу. Розкрити зміст, мотиви та охарактеризувати основні різновиди політичної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Політика як суспільний феномен та поняття. Структура та функції політики, її різновиди.
2. Мотиви, цілі та засоби політичної діяльності. Політична участь та політичне функціонування.
3. Предмет, категорії, поняття, методи та функції політології.
4. Система політичних наук, її формування в світі та Україні.

Література:

[1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10,11, 13, 14, 15, 16,17, 19,21, 22, 23, 25, 28, 31, 36]

Практичне заняття №2

Тема: Політична система суспільства, місце і роль у ній держави.

Мета: Досягнути усвідомлення того, що політична сфера суспільства має системний характер і, таким чином, відповідає закономірностям побудови та функціонування відкритих самоорганізованих систем. Цьому

сприятиме аналіз моделей політичної системи, які обґрунтували американські політологи в середині ХХ ст. Розкрити місце і роль політичної влади та держави як інституту в політичній системі.

Питання для обговорення:

1. Сутність політичної влади, її суб'єкт-об'єктна модель.
2. Поняття, структура та функції політичної системи суспільства.
3. Теоретичні засади взаємодії політичної системи із середовищем.
4. Держава як політичний інститут. Форма державного правління та устрою: теорія та українські реалії.

Література:

[1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 23, 25, 26, 28, 30, 34, 35.]

Практичне заняття №3

Тема: Громадянське суспільство. Політичні партії, об'єднання громадян та рухи.

Мета: Розглянути поняття, генезис, основні принципи та інститути громадянського суспільства. Охарактеризувати політичні партії та інші добровільні об'єднання громадян, їх роль в системі громадянського суспільства. З'ясувати особливості взаємодії громадянського суспільства і держави в умовах різних політичних режимів., в т.ч. в умовах сучасного українського суспільства.

Питання для обговорення:

1. Поняття громадянського суспільства, його структура та функції.
2. Політична партія як інститут громадянського суспільства
3. Функціональна взаємодія громадянського суспільства і держави.
4. Проблеми розвитку громадянського суспільства в Україні після Революції гідності.

Література:

[1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 25, 26, 30, 34].

Практичне заняття №4

Тема: Політична еліта та політичне лідерство в умовах демократії.

Мета: Проаналізувати поняття та сучасні концепції політичної еліти, з'ясувати її структуру та функції. Розглянути місце і роль політичної еліти в системі національної еліти. Розкрити зміст поняття політичного лідерства та з'ясувати засади його типології. Охарактеризувати стан політичної еліти та політичного лідерства в сучасній Україні.

Питання для обговорення:

1. Ознаки, структура та функції політичної еліти.
2. Політичне лідерство: сутність, функції, типи.
3. Політичні еліти та лідерство в Україні.

Література:

[1, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 28, 29, 34.]

Практичне заняття №5

Тема: Політичні режими. Особливості сучасної демократії.

Мета: Розкрити поняття політичного режиму, його роль в забезпеченні керованості суспільством та досягнення суспільної мети. Виявити та проаналізувати критерії типології політичних режимів та їх основні різновиди: демократичний режим, авторитаризм, тоталітаризм. З'ясувати причини прояви авторитаризму в політичному житті сучасної України. Проаналізувати принципи та моделі демократії, роль в її функціонуванні виборчих систем та парламентів.

Питання для обговорення:

1. Поняття, соціальне призначення та критерії типології політичних режимів.
2. Сутнісні риси та умови формування демократичного, авторитарного й тоталітарного режимів.
3. Принципи та моделі демократії, виборчі системи та парламентаризм.
4. Особливості політичного режиму сучасного українського суспільства.

Література:

[1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 23, 25, 26, 27, 30, 31, 34, 35, 36.]

Практичне заняття №6

Тема: Основи етнонаціональної та міжнародної політики.

Мета: З'ясувати зміст поняття нація, національні меншини та етнополітика. Охарактеризувати конституційні засади та реалії етнонаціональної політики сучасної української держави. Дослідити феномен націоналізму етнічних меншин та прояви сепаратизму. Розкрити зміст понять зовнішня політика держави, міжнародні відносини, міжнародна політика та геополітика. Проаналізувати основні міжнародні урядові організації: ООН, Рада Європи, Європейський Союз, ОБСЄ та статус України як асоційованого члена ЄС.

Питання для обговорення:

1. Поняття етносу, нації та етнополітики.
2. Націоналізм, інтернаціоналізм та космополітизм, їх сучасні прояви.
3. Засади зовнішньої політики та міжнародних відносин в умовах демократії.
4. Зовнішня політика та етнополітика української держави.

Література:

[1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 29, 36]

Практичне заняття №7

Тема: Політико-ідеологічні системи та політична культура.

Мета: З'ясувати зміст понять: політична свідомість, політична ідеологія та політичної психології. Розглянути ідеологічний плюралізм як важливий принципи функціонування сучасної демократії та охарактеризувати основні політико-ідеологічні системи сучасності: лібералізм, консерватизм, соціал-реформізм та комунізм. Охарактеризувати

сутнісні риси, структуру, функції та типологію політичної культури, її особливості в Україні.

Питання для обговорення:

1. Політична свідомість та ідеологія, їх роль у функціонування політичної сфери суспільного життя.
2. Сучасні політико-ідеологічні системи, їх поширення у світі та Україні.
3. Концепція політичної культури Г. Алмонда, її роль в осмислення особливості політичного життя різних країн.
4. Політична культура старшого покоління та молоді в Україні: спільне та відмінне.

Література:

[1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 22, 23, 28, 29, 36, 37.]

Практичне заняття №8

Тема: Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології.

Мета: Розкрити зміст політичного менеджменту як науки та різновиду політичної діяльності. Охарактеризувати такі його різновиди, як менеджмент виборчої кампанії, партійний менеджмент та менеджмент в органах влади й управління. З'ясувати особливості політичного маркетингу, його роль в дослідженні політичного ринку, його формування та трансформації. Дати оцінку нормативним та девіантним політичним технологіям, їх використання в політичному процесі в Україні.

Питання для обговорення:

1. Політичний менеджмент як різновид політичної діяльності.
2. Політичний маркетинг, його роль у дослідження й трансформації політичної сфери суспільного життя.
3. Політичні технології й антитехнології, їх використання у виборчих кампаніях та інших масових заходах.

Література:

[4, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 17, 22, 28, 31, 34]

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни „Політологія” виконується самостійно кожним студентом на основі засвоєння програмного матеріалу. КППЗ охоплює усі основні теми дисципліни. Метою виконання КППЗ є оволодіння навичками застосування політичних знань у суспільно-політичному житті. КППЗ оформляється у відповідності із встановленими вимогами. Виконання КППЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з „Політології”. КППЗ оформляється у відповідності до встановлених вимог.

КППЗ повинен містити наступні розділи:

1. Титульний аркуш містить:
 - назву університету;
 - назву кафедри;
 - назву навчальної дисципліни;
 - номер академічної групи;
 - дату подачі РГР викладачеві на перевірку - день, місяць, рік.

2. Зміст.

3. Вступ. Вступ розкриває сутність, стан наукового завдання і його значення. Тут же вказують мету й завдання дослідження.

4. Основна частина. Розкриває наукове дослідження і відповідає обраній темі, вступу й висновкам роботи.

5. Висновки. У висновках вказують результати, отримані при проведенні дослідження, пропозиції або рекомендації щодо вирішення поставленого завдання відповідно до результатів дослідження.

6. Список літератури. Джерела розміщують за абеткою прізвищ авторів або заголовків. Оформлення відбувається в такому порядку:

- нормативно-правові акти (Конституція України, Закони, ГОСТ, ДСТУ й т.д.);
- використана література (у т. ч. періодична);
- література на іноземних мовах;

• Інтернет джерела з обов'язковою позначкою, яка інформація міститься на цьому сайті (порталі). Не припустиме посилання пошуків на сайти.

7. Вимоги до оформлення. Шрифт Times New Roman, 14, полуторний інтервал; поля: верхнє й нижнє – 20 мм, лівє - 25 мм, правє - 15 мм.

Варіанти КПЗ з дисципліни «ПОЛІТОЛОГІЯ»

Взірець варіанту КПЗу:

«Роль соціальних мереж у сучасному політичному житті суспільства»

1. Проблеми політичної соціалізації української студентської молоді.
2. Витоки і генезис Інтернет - комунікації.
3. Роль Інтернет-комунікації в формуванні громадської думки
4. Взаємозв'язок політики і економіки в сучасній українській державі.
5. Роль соціальних мереж у сучасному політичному житті суспільства
6. Кібертероризм та його сутність.
7. Міжнародний інформаційний тероризм і кіберзлочинність
8. Роль соціальних мереж у Революції гідності.
9. Роль соціальної мережі «Вконтакте» в Революції гідності.
10. Роль соціальної мережі «Фейсбук» в Революції гідності.
11. Роль соціальної мережі «Фейсбук» в Революції гідності.
12. Соціальна мережа «Однокласники» і Революція гідності.
13. Інтернет в процесі формування і діяльності інститутів громадянського суспільства
14. Електронне врядування та його сутність.
15. Участь студентів факультету ФКІТ у громадсько-політичному житті ТНЕУ та м. Тернополя.
16. Проблеми реформування політичної системи в контексті угоди про асоціацію з ЄС.
17. Цілі, рушійні сили та результати Революції Гідності в Україні.
18. Повернення до парламентсько-президентської форми державного правління: причини і наслідки.
19. Перспективи розвитку України як правової та соціальної держави.
20. Місце і роль політичних партій в структурі громадянського суспільства.
21. Нові інституційні форми громадянського суспільства, що сформувались під час Революції Гідності..
22. Проблеми подолання авторитаризму в політичному та економічному житті України.
23. Оцінка стану демократії в Україні зарубіжними експертами.
24. Закон про вибори Верховної Ради України про фінансові аспекти виборчого процесу.
25. Особливості політичного лідерства в Україні в контексті виборчих компаній 2014 р.
26. Зростання національної самосвідомості громадян України в умовах україно-російського військового конфлікту.
27. Етнополітика української держави після Революції Гідності.

28. Політико-економічні переваги, які отримала Україна після підписання угоди про асоціацію з ЄС.
29. Співпраця України з МВФ та іншими міжнародними фінансовими організаціями.
30. Економічна та соціальна політика вітчизняних націоналістичних партій.

7. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	Кількість годин
1	Взаємодія політики та сучасних комп'ютерно- інформаційних технологій	5
2	Основні етапи розвитку світової та української політичної думки.	10
3	Основні шляхи модернізації та трансформації політичних систем.	5
4	Громадянське суспільство в Україні: традиції, сучасний стан	5
5	Політична еліта та політичне лідерство в сучасній Україні.	5
6	Особливості сучасного політичного режиму в Україні	5
7	Етнополітичні проблеми сучасної української держави	5
8	Політичні ідеології в сучасній Україні.	5
9	Маніпулятивні технології у виборчих кампаніях в Україні	9
	Разом	54

8. Тренінг з дисципліни

Тренінг є ретельно спланованим процесом надання чи поповнення знань, відпрацювання умінь і навичок, зміни чи оновлення певних ставлень, поглядів і переконань. Тренінг орієнтований на запитання та пошук.

Взірець тренінгу:

«Виявлення основних політичних маніпулятивних технологій в процесі виборчих кампаній».

Тренінг проводиться для тих, кому важливо зробити усвідомлений громадянський та правильний політичний вибір в ході виборчих кампаній, навчитися розрізняти «білі», «сірі», «чорні» маніпулятивні політичні технології та антитехнології, усвідомлювати важливість власного політичного громадянського вибору, як стати самодостатньою особою та гідним громадянином свого суспільства.

Мета:

- Взнати що таке політичні технології та антитехнології.
- Визначити в чому полягає маніпулятивний характер політичних інформаційних технологій.
- Дізнатися яке значення відіграють соціальні мережі («Вконтакті» «Фейсбук») в системі маніпулятивних політичних технологій, зокрема в ході виборчих кампаній в Україні
- Розкрити вплив використання інформаційних політичних маніпулятивних технологій у політичних та виборчих кампаніях в Україні.

Цільова аудиторія:

- Молоді, активні, цілеспрямовані юнаки і дівчата.
- Хто хоче бути політично грамотним та освіченим громадянином.
- Хто хоче стати активним громадянином та суб'єктом суспільно- політичного життя.
- Кому важливо зробити правильний політичний та громадянський вибір.
- Хто хоче активно приймати участь у розбудові громадянського суспільства в Україні та становленню європейської, демократичної української держави.

На тренінгу будемо:

- Пізнавати свободу громадянського вибору, визначати свої індивідуальні, громадянські та суспільно-політичні цінності.
- Досліджувати місце і роль політичних технологій та антитехнологій в суспільно-політичному житті суспільства.
- Визначати роль масових комунікацій, соціальних мереж в суспільно-політичному житті держави.
- Виявляти та аналізувати факти маніпуляції масовою свідомістю в інформаційному просторі.
- Знати в чому може проявлятися політична маніпуляція, яка роль ЗМІ в цьому процесі.
- Вчитися виявляти та аналізувати факти політичної маніпуляції в політичній рекламі та пропаганді,
- Формувати знання і вміння протидіяти політичній маніпуляції.

Програма тренінгу.

1. Для чого необхідні виборчі кампанії та в чому полягає їхній вплив на суспільство?
2. Що таке політична кампанія?
3. Що таке виборча кампанія?
4. Як визначається стратегія і тактика виборчої кампанії?
5. Що таке політичні технології та антитехнології?
6. Яка роль масових комунікацій в ході політичних та виборчих кампаній ?
7. В чому сутність феномену маніпуляції ?
8. Як може відбуватися маніпуляція масовою свідомістю?
9. В чому особливість політичної маніпуляції масами?
10. В чому сутність «білих», «сірих», «чорних » маніпулятивних політичних технологій та антитехнології?
11. Яку роль відіграють в маніпулятивних технологіях ЗМІ ?
12. В чому особливість політичної пропаганди як виду маніпуляції?
13. Чому політична реклама є важливою складовою технології виборів?
14. Як протидіяти політичній маніпуляції ?

Учасникам тренінг допоможе:

- Стати більш політично освіченими для участі в суспільно-політичному житті суспільства.
- Визначатися з власними політичними переконаннями та цінностями.
- Вміти розставляти пріоритети в процесі політичного вибору.
- Реально уявити себе як активного громадянина, усвідомити своє важливе місце і значення в політичному житті суспільства.
- Озброїтися позитивною мотивацією для участі в суспільно-політичному житті.
- Використовувати соціальні мережі для активної участі в політичному житті.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Політологія” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- залік.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Політологія” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ, враховуючи поточне опитування)
30%	40%	30%
6-7 тиждень	13-14 тиждень	15 тиждень

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійні засоби	1.- 9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна навчальна література:

1. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія: навч. посіб. 7-ме вид. К.: Знання, 2008. 415 с.
2. Гончарук-Чолач Т. В., Томахів В. Я. Історія українських та зарубіжних політичних вчень: навч. посіб. / Т. В. Гончарук-Чолач, В. Я. Томахів. Київ: Видавництво Ліра-К. 2020. 228 с.
3. Денисенко В. М, Матвієнков С, М, Штерн В. Ю. Політологія. Вступ до спеціальності. Підручник для ВНЗ. Л.: Астролябія, 2007. 360 с.
4. Енциклопедія політичної думки / Пер. з англ. К., 2000. 427 с.
5. Історія політичної думки : підручник / за заг ред. Н. М, Хоми [І. В. Алексеєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.]. Л.: «Новий світ – 2000», 2016. 1000 с.
6. Короткий оксфордський політичний словник. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2005. 789 с.
7. Політологія: сучасні терміни і поняття / Короткий навчальний словник-довідник / Уклад. В. М. Піча. Львів: Новий світ – 2000, 2015. 516 с.
8. Політологія : навч. посібн. / Т. В. Гончарук-Чолач, О.М.Рудакевич, В. Я. Томахів, М. І. Гурик, Р. Ю. Чигур / За ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: Астон, 2019. 219 с.
9. Політологічна енциклопедія. - Навчальний посібник. / Укладачі: Карасевич А. О., Карасевич О.О., Шачковська Л.С. Умань.: ПП Жовтий О.О., 2016. 548 с.
10. Політологічний енциклопедичний словник. Упоряд. В. П. Горбатенко. К.: Генеза, 2004. 736 с.
11. Політологія Кн.перша: Політика і суспільство. Кн. друга: Держава і політика / А. Колодій, Л. Климанська, Я. Космина, В. Харченко. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 664 с.
12. Політологія. Кінець XIX – перша половина XX ст. Хрестоматія / За ред. О.І.Семківа. Львів: Світ, 1996. 800 с.
13. Політологія. Підручник / За ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. К.: Академія, 2001. 526 с.
14. Політологія. Історія та методологія / За заг. ред. Ф. М. Кирилюка. К.: Здоров'я, 2000. 629 с.
15. Рудакевич О.М. Політологія. Лекції, семінари, самостійна робота. Вид. п'яте. Тернопіль: Астон, 2015. 304 с.
16. Томахів В.Я. Політологія. Навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016 – 228 с.
17. Шульга М. А. , Зубчик О. А. Політичний менеджмент. Навч. посібн. К.: Академія, 2013. 160 с.
18. Шляхтун П. Політологія (теорія та історія політичної науки). К.: Либідь, 2002. 574

Додаткова література:

19. Зовнішня політика та політика безпеки після оновлення вади: послідовність, зміни, перспективи. Київ : Центр Разумкова; Заповіт, 2019. 46 с.
20. Бодуен Ж. Вступ до політології. – К.: Основи, 1995. – 174 с.
21. Кухта Б., Красівський О., Ліпенцева А. Політологія (Історія і теорія політичної науки): Курс лекцій. – Львів: Кальварія, 2004.– 274 с.
22. Лазоренко О.В., Лазоренко О.О. Теорія політології. Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1996. – 179 с.
23. Основи етнодержавознавства. Підручник / За ред. Ю.І.Римаренка. – К.: Либідь, 1997. – 656 с.
24. Политическая наука. Методы исследования. Учебник / под ред. О. А. Габриеляна. К.: Академія, 2012. 344 с.

25. Політика vs право в Україні : на чиєму боці верховенство? URL : khp.org/index.php?id=1424415694.
26. Політика, право і влада в контексті трансформаційних процесів в Україні / За ред І.О.Кресіної. Київ : Інститут держави і права ім. В. М. Корещького, 2006. 304 с.
27. Політологія. Збірник вправ і завдань для самостійної роботи. Голосарій: Методичний посібник до підручника «Політологія» / За ред. А. Колодій. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 280 с.
28. Політологія. Підручник / За заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача. Харків, 2002. 640 с.
29. Потульницький В. А. Теорія української політології: Курс лекцій. К.: Либідь, 1993. 191с..
30. Право і політика як регулятори суспільних відносин. URL : kul.kiev.ua/imeges/chasop/2011_159.pdf.
31. Прикладна політологія. Навч. посібн. / За ред. В. П. Горбатенка. К.:Академія, 2008. С. 472
32. Себайн Д.Г., Торсон Т.Л. Історія політичної думки. – К.: Основи, 1997. – 838 с.
33. Скиба В. Й., Горбатенко В. П., Туренко В.В. Вступ до політології: Екскурс в історію правничо-політичної думки. – К.: Основи, 1996. – 718 с.
34. Томахів В, Я. Політологічні аспекти державного управління. – Тернопіль: ТНЕУ, 2012. – 200 с.
35. Томахів В.Я. Трансформація політичного режиму в незалежній Україні: загальні тенденції, особливості дефініцій / В. Томахів // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. - 2015. - Вип. 19(1). - С. 336-342.
36. Філософія політики: Підручник. К.: Знання України, 2003. – 400 с.
37. Філософія політики: Хрестоматія: У 4 т. К.: Знання, 2003.

Інформаційні ресурси

1. Безкоштовні електронні підручники онлайн «Гуманітарні науки» (<http://www.chitalca.html>).
2. Політика - Вікіпедія (www.uk.wikipedia.org/wiki/Політика)
3. Політологія – Вікіпедія (www.uk.wikipedia.org/wiki/Портал)
4. Інтернет-ресурси за дисципліною політологія (www.eprints.kname.edu.ua/5463/)
5. Політологія: електронний каталог www.ecatalog.mk.ua/.../cgiirbis_64.exe?
6. Політологія.Учбовий мінімум для складання іспиту (www.lib.mdpu.org.ua/ebook/politologiya/eBook)
7. Політологія: Електронний підручник (www.knuba.edu.ua/doc/politic/polit_sys.pdf)
8. Політологія: Онлайн –бібліотека (www.nbu.gov.ua/webnavigator/politics)
9. Політологія:Мультимедійний підручник (www.naiu.kiev.ua/books/mnp)